

TÜBİTAK Ulusal Gözlemevi

www.tug.tubitak.gov.tr

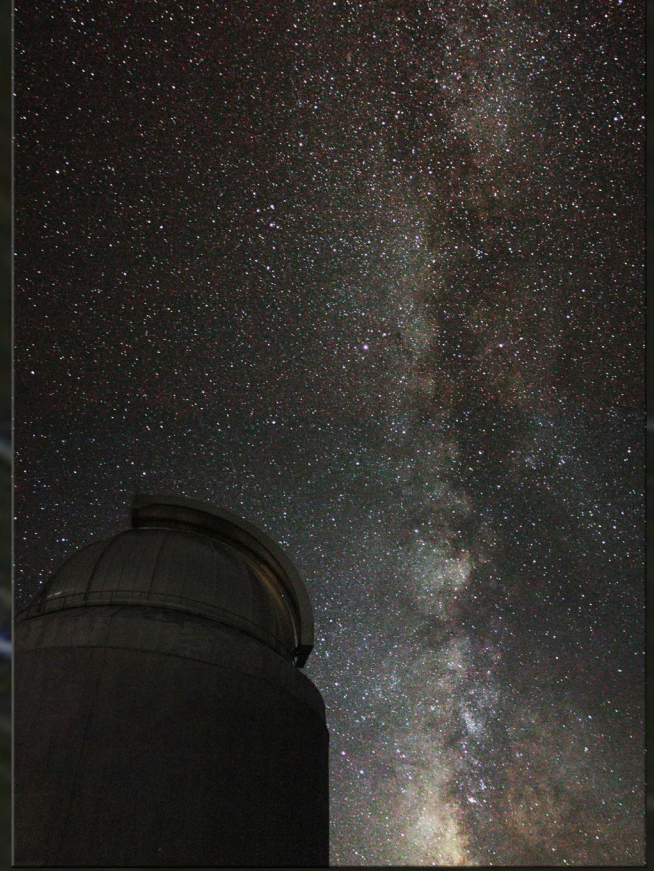
Ülkemizin gökyüzünün derinliklerine açılan büyük penceresi

Antalya'nın batısındaki Saklıkent'te, Beydağları'nın en yüksek zirvelerinden biri olan 2500 m. yükseklikteki Bakırlıtepe'de kurulu olan TÜBİTAK Ulusal Gözlemevi (TUG), ülkemizdeki en büyük çaplı optik teleskoba ve gelişmiş gözlem donanımlarına sahip gözlemevidir. TUG, üniversitelerimizde yürütülmekte olan astronomi ve astrofizik çalışmaları için araştırmacılara teleskop hizmeti sunmakta ve bilimsel çalışma ortamı sağlamaktadır. Astronomi ve uzay bilimleri konulu etkinliklerle, eğitim kurumlarına ve bilimsel toplantılara verdiği desteklerle ülkemiz gökbiliminin gelişimi yönünde öncülük görevini yıllardır başarı ile sürdürmektedir.

Tarihçe

1960'lı yıllarda ülkemizdeki tüm gökbilimcilerin biraraya gelerek oluşturmaya başladığı “*Ulusal Gözlemevi*” fikri 1979 yılında TÜBİTAK bünyesinde bir güdümlü projeye dönüştürülmüştür. 1979-1986 yılları arasında ülkemizdeki aday dağların zirvelerinde yapılan yer seçimi çalışmalarının sonuçlanmasıyla Beydağları zirvelerinden biri olan Antalya Saklıkent'te bulunan 2547 m. yükseklikteki Bakırlıtepe'nin astronomik ve meteorolojik olarak çok iyi gözlem koşullarına sahip olduğu anlaşılmıştır. Bakırlıtepe'de 1992 yılında başlayan TÜBİTAK Ulusal Gözlemevi inşaatları ve teleskopların montajı devam ederken 1 Nisan 1995 tarihinde kuruluş yönetmeliğinin yayınlanmasının ardından ulusal gözlemevi 5 Eylül 1997'de dönemin Cumhurbaşkanı ve Başbakanı tarafından törenle hizmete açılmıştır.

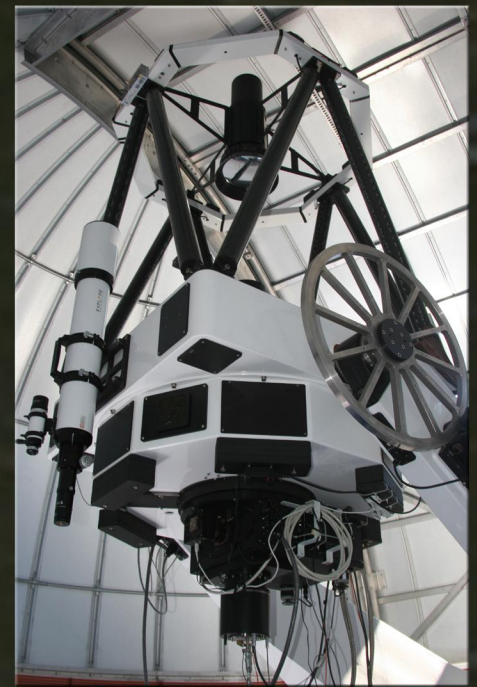
Teleskoplar

RTT150: TÜBİTAK ile Kazan Federal Üniversitesi (Tataristan, Rusya) ve Moskova Uzay Araştırmaları Enstitüsü (Rusya) arasında 1995 yılında imzalanan anlaşmayla 1.5 m. ayna çaplı, Cassegrain (f/7.7) ve Coude (f/48) odaklarına sahip teleskop karşılıklı gözlem zamanı paylaşımı esasına göre TUG'a kurulmuştur. Bu teleskopta ilk ışık 31 Ağustos 1999 gecesi alınmış ve bilimsel gözlemlere Eylül 2001'de başlanmıştır.

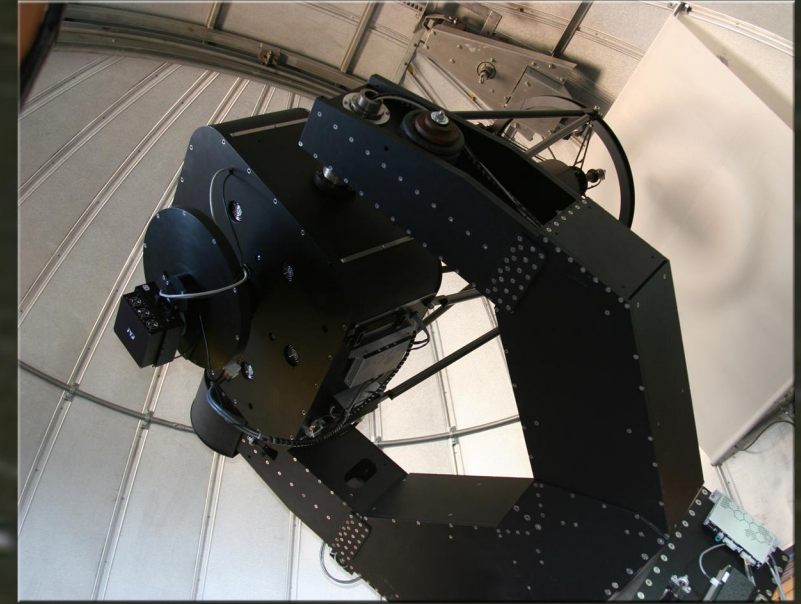
RTT150 teleskobu ile yüksek ayırma güçlü, çok bandlı görüntüleme, astrometri ve ışıkölçümü gibi çalışmaların yanında, farklı çözünürlüklere sahip olan “TFOSC” ve “Coude” tayfçekerleriyle de gözlemsel astrofizik alanında önemli tayfsal çalışmalar yapılmaktadır.

T100: Ayna çapı 1 m. olan tam otomatik T100 teleskobu 2010 yılında bilimsel gözlem projelerine başlamıştır. Odak düzleminde Spectral Instruments 1100 modeli 4Kx4K formatlı bir CCD kamera ve 8 yuvalı 2 adet filtre tekerleği bulunan bu teleskop, geniş görüş alanı, yüksek ışıkölçüm duyarlılığı ve internet üzerinden uzak bağlantıyla kullanılabilme özelliğine sahiptir. TUG'da gerçekleştirilen çalışmalarla yarı robotik özelliklere kavuşturulan teleskop yılda üç dönem proje başvurularına açılmaktadır. T100'de özellikle yıldız kümelerine, asteroitlere ve ötegezegenlere ait çalışmalar yürütülmektedir.

T60: Ayna çapı 60 cm olan T60 teleskobu 2010 yılında hizmete girmiş robotik bir teleskoptur. Odak düzleminde FLI Proline serisi 2K x 2K formatında bir CCD kamera ve 12 yuvalı bir filtre tekerleği bulunmaktadır. Yılda dört dönem proje kabul edilen ve genellikle uzun dönemli parlaklık değişimi gösteren yıldızların incelendiği T60 teleskobunda gözlemler nesne tabanlı olarak ve herhangi bir personele ihtiyaç duyulmadan Linux işletim sistemi üzerinden robotik olarak gerçekleştirilmektedir.

ROTSE III-d: Michigan Üniversitesi (ABD) tarafından Amerika, Avrupa, Afrika ve Avustralya kıtalarında kurulmak üzere ROTSE (Robotic Optical Transient Search Experiment) adlı robotik bir teleskop ağı çerçevesinde 2004 yılında TUG'a kurulan ve 45 cm ayna çaplı bu teleskop, gama ışını patlamaları gösteren gök cisimlerinin optik bölgede gözlemlerini robotik olarak yürütmektedir. 2K x 2K bir CCD kameraya sahip ROTSE III-d, geniş görüş alanı ve hızlı yönlenme özelliği ile x-ışın ve gama ışını gözlem uydularının alarmlarını takip edebilmekte ve uluslararası veri merkezlerine bağlantı kurabilmektedir.

Bilim ve Toplum Merkezi - BİTOM

Akdeniz Üniversitesi Yerleşkesi içindeki TUG Yönetim Binası yanında kurulu Bilim ve Toplum Merkezi BİTOM, 35 cm ayna çaplı teleskobu, Güneş teleskobu, görsel sunum olanakları ve TÜBİTAK Popüler Bilim Kitapları satış ofisi ile her yaştan gökbilim meraklısına hizmet vermektedir. BİTOM'daki teleskoplarla Güneş lekeleri ve patlamaları, Ay'ın kraterleri, Venüs, Mars, Jüpiter, Satürn gezegenleri, parlak bulutsular, gökadarlar ve yıldız kümeleri izlenebilmektedir. Ziyaretçiler gökbilim konusundaki kitapları edinebilmekte, merak ettikleri konular hakkında uzmanlar tarafından anlaşılır ve doğru bilgiler verilmektedir.

Enlem: 36° 49' 27" Kuzey
Boylam: 30° 20' 08" Doğu
Yükseklik: 2500 m.

YÖNETİM

Akdeniz Üniversitesi Yerleşkesi
07058 ANTALYA

T: (0242) 227 84 01
F: (0242) 227 84 00

e-posta: tug.bilgi@tubitak.gov.tr
web: www.tug.tubitak.gov.tr

GÖZLEMEVİ

Saklıkent, Bakırlıtepe
ANTALYA

T: (0242) 446 11 91/92
F: (0242) 227 84 00

